

трудности, породени от неадекватността на този тип жилище. Към всичко казано до тук трябва да прибавим и някои по-специфични типове места за живеене, като изоставените къщи в Гърция, пещерите в Андалузия и портиерските апартаменти на югославските Цигани в Австрия.

Караваните обикновено пътуват самостоятелно, на малки групи или по няколко десетки наведнъж; местата на спиране са разнообразни, избират си спонтанно или принудително, наложени от разрешителния режим на движение в някои държави. От отбивките по пътищата, до пригодените специално за това терени и разрешените или не места. Караваните се придвижват непрекъснато в сектор с радиус от няколко километра или се преместват в различни държави. Използват се предимно за през летния сезон, когато навъртат от 500 до 5 000 километра.

За Циганина и Чергара, отсядането е обективен, а не субективен факт. Тай може да се намира в къща или каравана без колебала, но да запази *номадското си състояние на духа*, понеже той непрекъснато преживява ситуацията, в която се намира като нетрайна, дори тя да продължава десетилетия, цял живот или да бъде често променяна. Пътуването може да се възобнови във всеки момент, по собствена воля или под натиска на събитията (отхвърляне от съседите, необходимото икономическо превъплъщение, експулсиране заради реконструкция на квартала и т.н.). Жилището — каравана, къща и всеки друг тип — трябва да бъде адаптирано към най-често враждебното обкръжение, за да направи възможни упражняването на поминъка и да отговаря на необходимостите на общуването (приемане или отиване на гости у роднини, както и други отношения). В мотивацията за избиране и подредба на жилището, общностният аспект е приоритетен, но определящи най-често са външните изисквания. Изборът на жилище в крайна сметка е резултат от компромис между двете.

Палатка, каравана или къща — типът на жилището не е важен и само изключителни случаи се превръща в типична характеристика на обитателите си: за тях то е едновременно работно място и временно място за живеене, много често преходно и наложено от външни обстоятелства. Административните уредби и идеологическата политика по странен начин противопоставят номадите и уседналите, обитателите на палатки или каравани и на къщи, извличайки от този факт спорни заключения от вида